

BALANSEGANGEN MELLOM BEHANDLING OG ANDRE OPPGAVER I KOMMUNEN

**NASJONAL NETTVERKSSAMLING FOR PSYKOLOGER I
KOMMUNEN 9.NOVEMBER 2017**

Åste Herheim

**Spesialist i klinisk samfunnspsykologi og
psykolog i Drammen kommune**

HVA ER BEFOLKNINGENS BEHOV, EGENTLIG?

Nesten halvparten av
oss vil i løpet av livet...

PSYKISK HELSE OG PSYKOLOGERS OPPGAVER

St meld nr 25

(1996–97)

Åpenhet og helhet

Om psykiske lidelser og tjenestetilbud

St prp nr 63

(1997-98)

Om opptrappingsplan for psykisk helse 1999 - 2006
Endringer i statsbudsjettet for 1998

rapport

Bedre føre va

Psykisk helse:
Helsefremmende og forebyggende tiltak og anbefalinger

Ellen K. Major

Gild Skårten Dalgard
Knutten Schjerve
Birk Havn
Sørensen Ole
Morten Rognmo
Lene Eide

Meld. St. 26

(2014–2015)

Melding til Stortinget

Fremtidens primærhelsetjeneste
– nærhet og helhet

Departementene

Strategi

Mestre hele livet

Regjeringens strategi for god psykisk helse (2017–2022)

Alt innhold

Søk i alt innhold

Helsedirektoratet.no < Tilskudd < Psykologer i de kommunale helse- og omsorgstjenestene

Psykologer i de kommunale helse- og omsorgstjenestene

Med forbehold om Stortingets budsjettvedtak, utlyses med dette rekrutteringstilskudd for 2018.

Hvem kan søke

Beløp

Referanse

Søknadsfrist

Kommuner.

155 mill. kroner

Kap. 765, post 60 Helse- og omsorgsdepartementet

01.02.2018

Meld. St. 19

(2014–2015)

Melding til Stortinget

Folkehelsemeldingen
Mestring og muligheter

HELSEMYNDIGHETENES FORVENTNINGER TIL PSYKOLOGENE

-
- arbeide mer system- og samfunnsrettet
 - arbeide mer helsefremmende og forebyggende
 - **bidra i folkehelsearbeidet**
 - bidra til tilgjengelige tjenester av god kvalitet
 - bidra til samhandling med andre kommunale tjenester og med spesialisthelsetjenesten
 - særlig prioritering av barn og unge
 - arbeid mot vold og seksuelle overgrep

PSYKISK HELSE I FOLKEHELSEARBEIDET

HVA HAR SKJEDD DE SISTE 10-15 ÅRENE?

- Opptrappingsplanen psykisk helse 1998-2008
- Bedre føre var 2011
- Folkehelseloven 2012
- Folkehelsemelding 2013
- Psykologforeningens hovedsatsningsområde (2014 + 2017)
- Folkehelsemelding 2015
- Reglement tilskuddsordning psykologer i kommuner
- Regjeringens strategi for god psykisk helse

Fra noe ukjent til et satsningsområde på få år 😊!

HVA ER FOREBYGGING, EGENTLIG?

...en litt tøffere definisjon er at forebygging er det dere må gjøre for at færre mennesker kommer inn i køen i utgangspunktet

Dere sier ofte at dere forebygger når dere gir hjelp tidlig...

FOLKEHELSEARBEID: HINDRE AT NYE FOLK KOMMER INN I KØEN

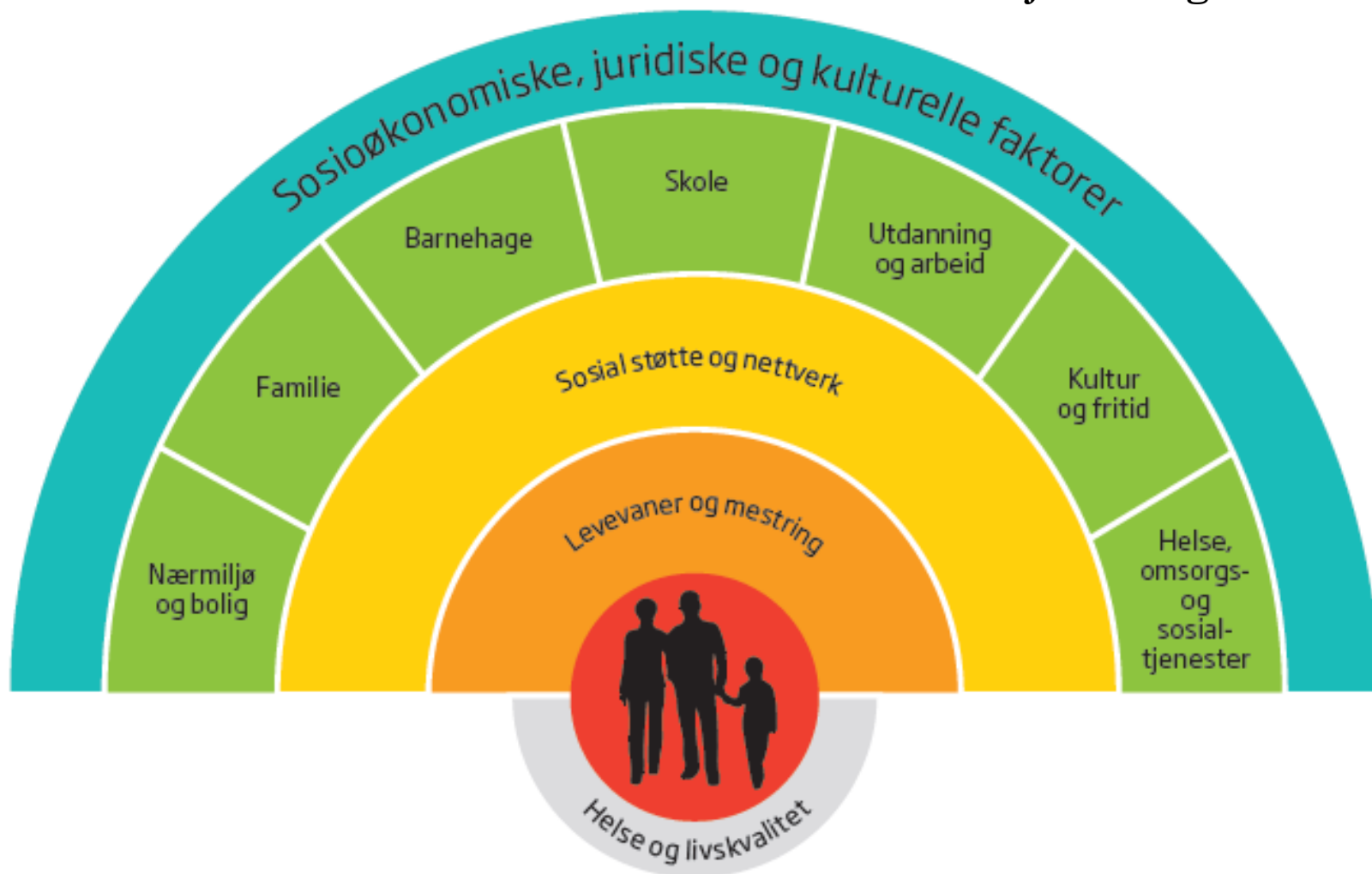
Definisjon av folkehelsearbeid:

«..samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger **psykisk** og somatisk sykdom, skade og lidelse, og som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen.»

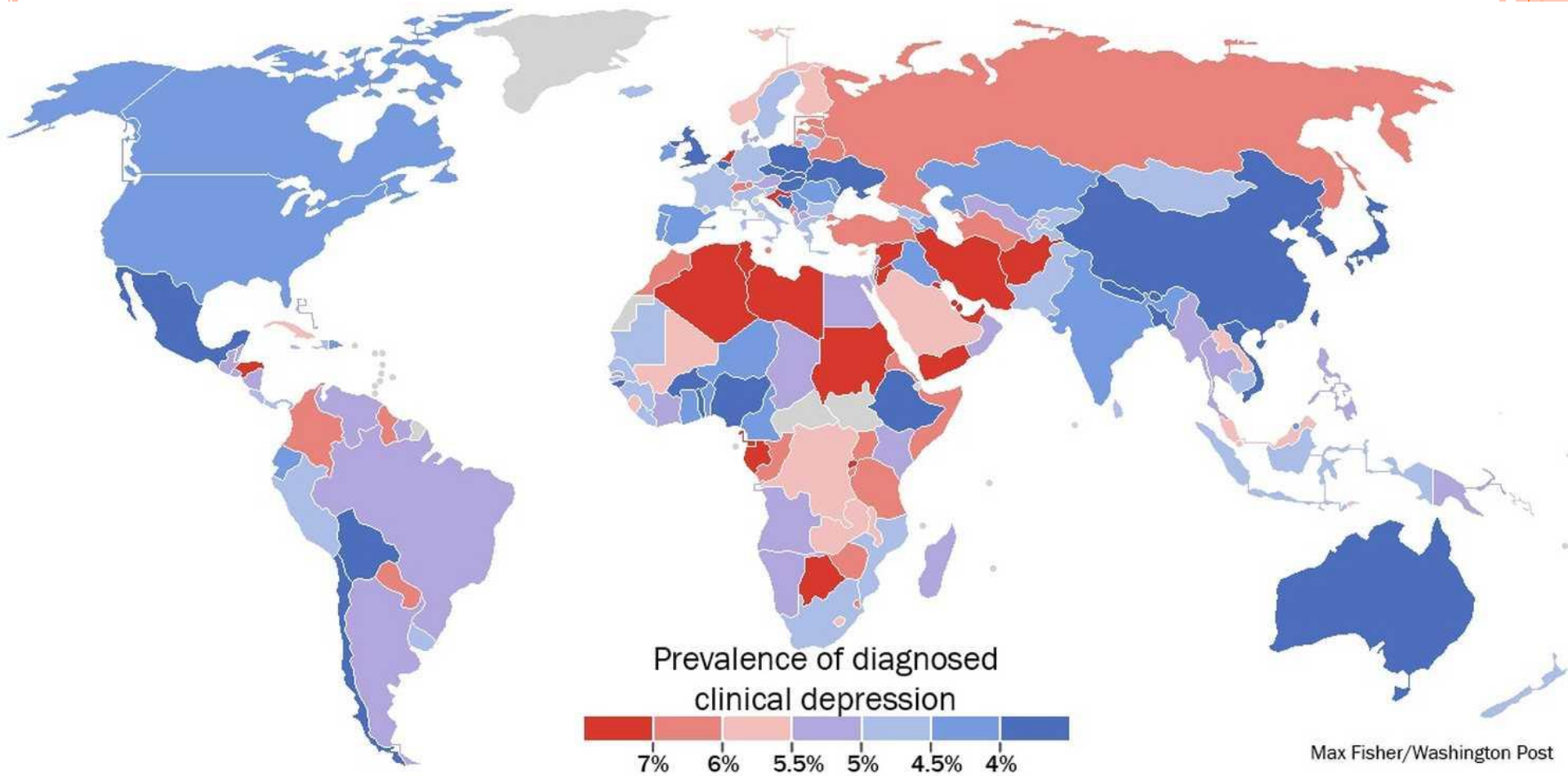

«FAKTORER SOM PÅVIRKER...»

«Psykkiske lidelser og plager utvikles i et komplekst samspill mellom genetiske, biologiske og miljømessige faktorer»

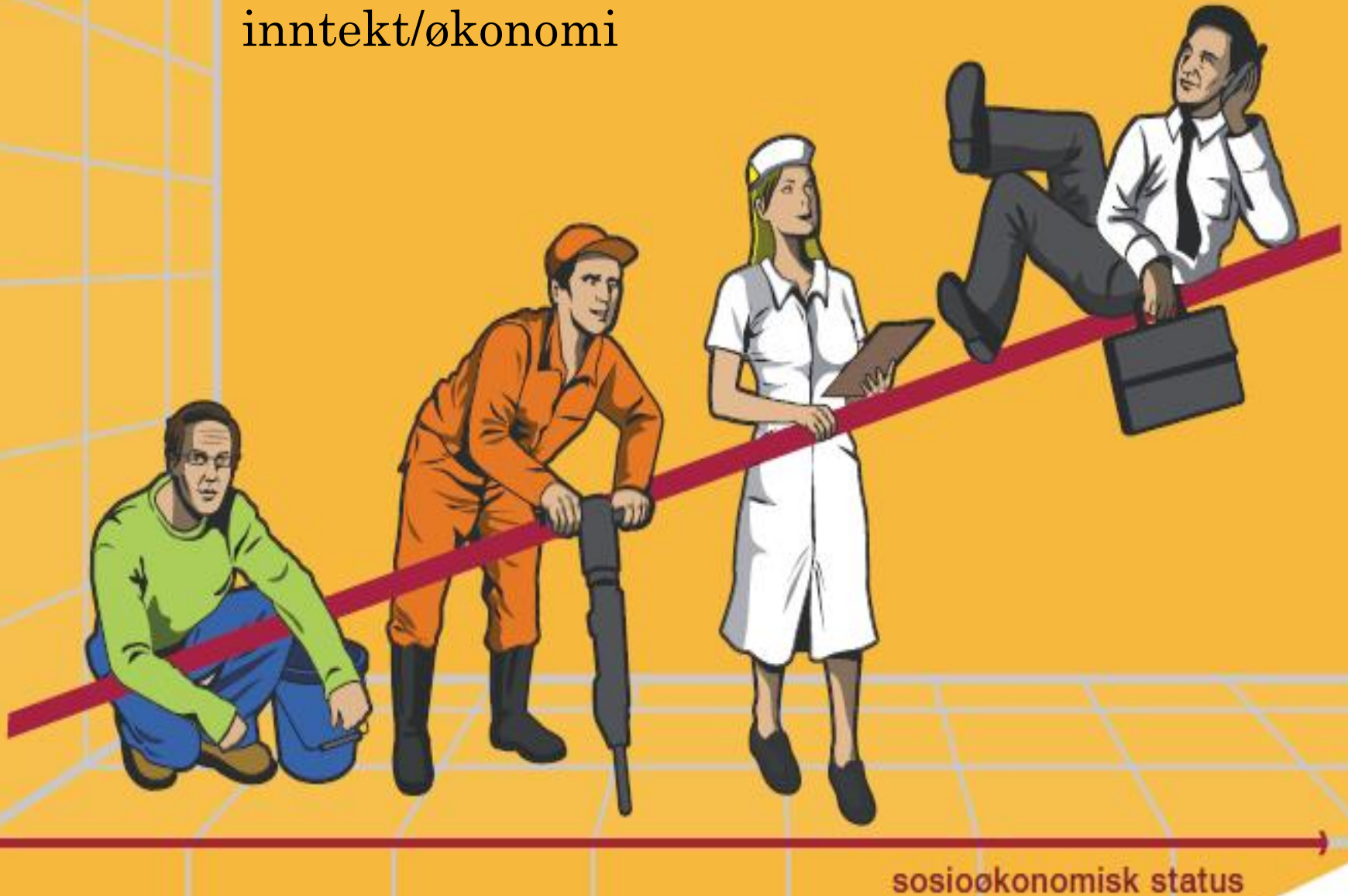

ÅRSAKER: FRA INDIVID- TIL MILJØ- OG SAMFUNNSPERSPEKTIV

Sosial ulikhet i helse:

Et gjennomgående mønster i helseutfall som henger sammen med utdanningslengde og inntekt/økonomi

SOSIAL ULIKHET I PSYKISK HELSE OG TRIVSEL: BARN OG UNGE

TABELL 10.7 SKOLETRIVSEL OG SKOLESTRESS (%) FORDELT PÅ SOSIOØKONOMISK STATUS

	SOSIOØKONOMISK STATUS		
	HØY	MIDDELS	LAV
Veldig god skoletrivsel	46	43	40
Svært mye skolestress	10	12	14

HELSE OG TRIVSEL BLANT BARN OG UNGE

HEMIL-RAPPORT 2016 // UNIVERSITETET I BERGEN

TABELL 10.5 SUBJEKTIVE HELSE OG LIVSTILFREDSHET FORDELT PÅ SOSIOØKONOMISKE GRUPPER.

	SOSIOØKONOMISK STATUS		
	HØY	MIDDELS	LAV
En eller flere daglige helseplager	17	19	25
Livstilfredshet over 6	92	88	81
Selvrapportert helse – svært god	49	40	32

HVORDAN KOMMER FORSKJELLENE »INN UNDER HUDEN«

Tre hovedforklaringer

- Materiell
- Levevaner
- Psykososiale mekanismer

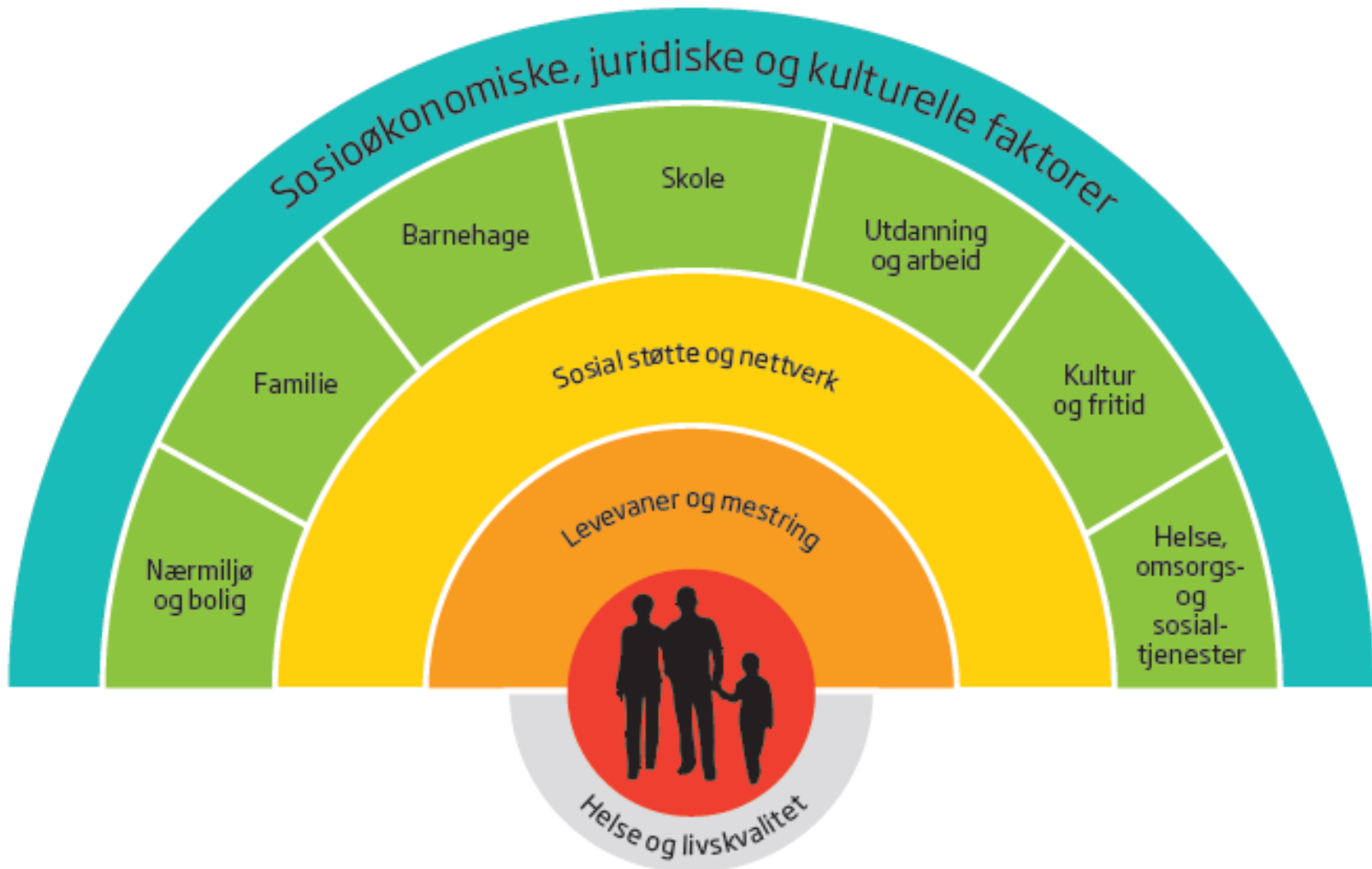
KONTEKSTUALISERING AV MÅTEN VI FORSTÅR PSYKISK HELSE PÅ

«Forekomsten av psykiske plager i samfunnet må forstås mindre som individuell patologi og mer som et svar på at relativ deprivasjon og sosial urettferdighet undergraver de følelsmessige, åndelige og intellektuelle ressursene som er avgjørende for psykisk helse og trivsel»

Sitatet er hentet fra WHO-rapporten *Mental health, resilience and inequalities* skrevet av Dr Lynne Friedli

DET SOM ER SAMFUNNSSKAPT KAN VI GJØRE NOE MED 😊

HVA KAN DU GJØRE I KOMMUNEN SOM ER FOLKEHELSEARBEID?

Du kan bidra med psykologisk kunnskap som gjør disse sektorene helsefremmende:

- Barnehager
- Skole
- Kommunen som arbeidsplass
- Lokalmiljøet
 - Frivillige lag og foreninger
 - Møtesteder
 - Tilgjengelige aktiviteter
 - Boforhold
 - Grøntarealer
 - Transport
- Økonomiske forhold

Med helsefremmende mener vi at det styrker:

- Frihet og autonomi
- Trygghet og mening
- Helse og livsglede
- Deltagelse og fellesskap
- Mestring og selvutvikling

HELSEMYNDIGHETENES FORVENTNINGER TIL PSYKOLOGENE

-
- **arbeide mer system- og samfunnsrettet**
 - **arbeide mer helsefremmende og forebyggende**
 - **bidra i folkehelsearbeidet**
 - **bidra til tilgjengelige tjenester av god kvalitet**
 - **bidra til samhandling med andre kommunale tjenester og med spesialisthelsetjenesten**
 - **arbeid mot vold og seksuelle overgrep**
 - **særlig prioritering av barn og unge**

IKKE FOREBYGGING VS. BEHANDLING...

PUKKELKOSTNADER!

HELSEMYNDIGHETENES FORVENTNINGER TIL PSYKOLOGENE

-
- arbeide mer system- og samfunnsrettet
 - arbeide mer helsefremmende og forebyggende
 - bidra i folkehelsearbeidet
 - **bidra til tilgjengelige tjenester av god kvalitet**
 - **bidra til samhandling med andre kommunale tjenester og med spesialisthelsetjenesten**
 - arbeid mot vold og seksuelle overgrep
 - særlig prioritering av barn og unge

NÅR DET GJELDER TJENESTER, HVA TRENGER BEFOLKNINGEN EGENTLIG?

Har vi tilstrekkelige tjenester?
Hjelper vi for få?
.. eller for mange?
Feil folk?

SOSIAL ULIKHET I TJENESTENE VÅRE?

Lik tilgang, men hva med:

- bruk
- forløp
- effekt

Her er det mye vi ikke vet!

IDEER / KRONIKK

En katalysator for økte forskjeller

Psykologhjelpen rettes mot de ressurssterke som ønsker selvutvikling og velvære.

HVA BETYR AT TJENESTENE VÅRE ER RETTFERDIG FORDELTE?

EQUALITY

VS.

EQUITY

EQUALITY = SAMENESS

GIVING EVERYONE THE SAME THING

It only works if everyone starts from the same place

EQUITY = FAIRNESS

ACCESS TO SAME OPPORTUNITIES

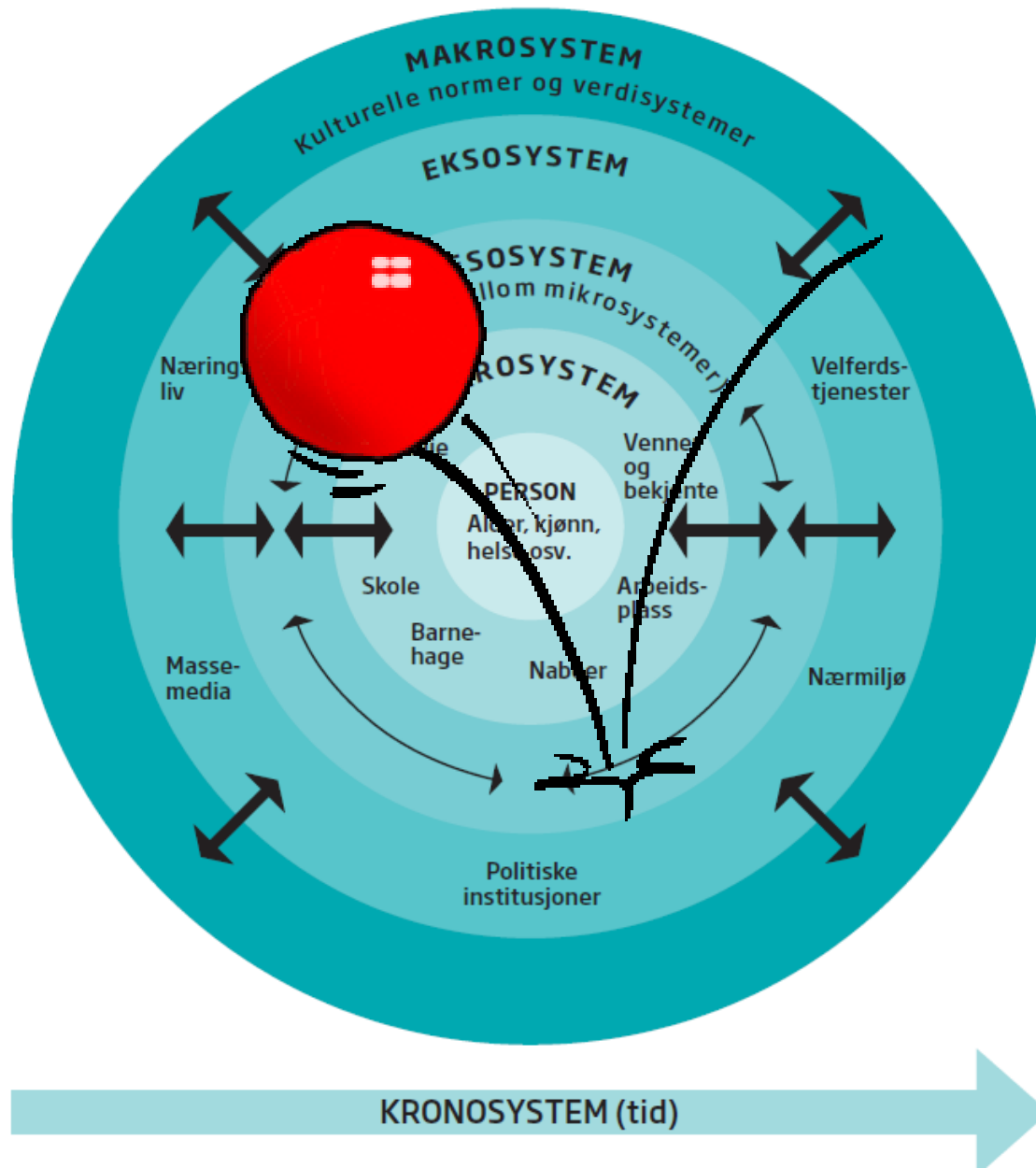
We must ensure equity before we can enjoy equality

Proporsjonal universalisme

BALANSE
MELLOM
ULIKE
OPPGAVER?

SORTERING AV HVA SOM ER MULIG OG HVOR

BALANSE-AKTIVITETER

Hvilke behov har min kommune?

Hva er mandatet mitt?

Prioritere sammen med leder

På hvilket nivå skal jeg inn?

Hvilke virkemidler er best nå?

Når sitter jeg i førersetet og når er jeg bidragsyter?

Hvor er mulighetene akkurat nå?

Hvem andre har jeg på laget?

